

Поєднання цифрових інструментів і ESG забезпечує принципово нову якість аналітики. Алгоритми з елементами машинного навчання можуть виявляти кліматичні, репутаційні чи соціальні ризики в портфелях кредитування й інвестицій, порівнюючи поведінку клієнтів із галузевими патернами. Банк здатен завчасно прогнозувати зниження грошових потоків у секторі, що постраждав від посухи або екологічних обмежень, або моделювати ризики втрати ліквідності в регіоні зі зростаючою соціальною нестабільністю. Такі інструменти роблять ліквідність не лише фінансовою категорією, а комплексним показником сталості бізнесу і довіри клієнтів.

Один із найбільш переконливих аргументів щодо ефективності поєднання цифрових інструментів і сталого фінансового управління подано в дослідженні [1]. Автори на основі аналізу європейських банків доводять, що установи, які впроваджують ESG-метрики в оцінку ліквідності та ризиків, демонструють нижчу волатильність у періоди ринкового стресу. Додатково зазначається, що цифрові системи моніторингу ліквідності зменшують часовий лаг між появою ризику та управлінською реакцією, що значно підвищує здатність банку уникати кризових розривів. Таким чином, взаємодоповнення технологічних рішень та стійких підходів до ризик-менеджменту створює довгостроковий захисний механізм для банківської системи.

Антикризове управління потребує й організаційної адаптації. План дій у період кризи має містити не шаблонні реакції, а деталізовані алгоритми, розбиті за глибиною стресу: нормалізаційний, перехідний та екстрений рівні. У першому випадку достатньо корекції короткострокових позицій та оптимізації ALM. У другому – залучення зовнішніх ліній ліквідності, продаж частини ліквідних активів та активізація інструментів внутрішнього перекредитування. В екстреному сценарії важливо забезпечити комунікаційну стратегію з ринком, регулятором, вкладниками та міжнародними партнерами, оскільки психологічна складова кризи часто впливає на ліквідність сильніше, ніж економічна.

У результаті банк отримує дворівневу стійкість: технічну, завдяки цифровим системам контролю, і стратегічну – завдяки ESG, що знижує глибину можливих шоків. Такий підхід відповідає практикам європейського ринку та вимогам інституційних інвесторів, які дедалі частіше оцінюють банки не лише за балансом, а й за етичними та управлінськими стандартами. Для української банківської системи інтеграція цифрових інструментів та ESG є не просто модернізацією, а умовою довгострокового доступу до міжнародного фінансування та гарантією стійкості проти криз.

Перелік використаних джерел:

1. Liu, J., & Xie, J. (2024). *The effect of ESG performance on bank liquidity risk*. Sustainability, 16(12), Pp. 4927. URL: <https://doi.org/10.3390/su16124927>

УДК 336

Кулик Анастасія

студентка групи ПП-11

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя

Науковий керівник: Маркович Ірина Богданівна

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ МОЛОДІ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сучасна економіка України перебуває у стані постійних змін і викликів, спричинених як глобальними процесами, так і внутрішніми трансформаціями. В умовах європейської інтелігенції, цифровізації та зростаючої конкуренції на міжнародних ринках саме молодь стає ключовим ресурсом формування конкурентоспроможної економіки. Молоде покоління

володіє інноваційним мисленням, гнучкістю, високим рівнем цифрової грамотності та здатністю швидко адаптуватися до змін – саме ці якості є вирішальними для розвитку економіки майбутнього.

Молодь сьогодні не лише споживач економічних благ, а й активний творець нової економічної реальності. В Україні дедалі більше з'являється молодих підприємців, які започатковують власну справу, розвиваються стартапи та соціальні ініціативи. Приклади успішних українських ІТ-компаній, таких як Grammarly, Reface чи Preply, доводять, що молоді фахівці здатні створювати конкурентоспроможний продукт світового. Водночас активна участь молоді у волонтерських і громадських проектах формує нову культуру відповідального підприємництва, орієнтованого не лише на прибуток, а й на суспільну користь.

Важливу роль у реалізації потенціалу молодого покоління відіграють освітні інституції. Які мають забезпечити не лише академічні знання, а й розвиток підприємницьких, комунікативних та лідерських навичок. Створення студентських бізнес-інкубаторів, інноваційних хабів, програм подвійної освіти сприяє формуванню нового типу фахівця – економічно активного, соціально відповідального та здатного до саморозвитку.

Разом із тим молодь стикається з низкою бар'єрів, серед яких – недостатня фінансова підтримка, обмежені можливості працевлаштування, низький рівень заробітних плат, а також відтік талановитих кадрів за кордон. Це створює ризики для сталого розвитку національної економіки. Тому державна політика має бути спрямована на формування сприятливих умов для молодіжного підприємництва: грантових програм, доступних кредитів, навчальних курсів із фінансової грамотності, а також підтримку студентських ініціатив і стартапів.

Особливої уваги заслуговує розвиток цифрових компетенцій молоді адже цифровізація стає основним чинником конкурентоспроможності XXI столітті. Молоді фахівці здатні не лише використовувати нові технології, а й створювати їх – від штучного інтелекту «зелених» інновацій. Це відкриває нові можливості для інтеграції України у світовий економічний простір.

Перелік використаних джерел:

1. Базилевич В. Д. Економічна теорія: Політекономія. — К.: Знання, 2021. — 687 с.
2. Державна служба статистики України. Зайнятість молоді у 2024 році. — <https://www.ukrstat.gov.ua>
3. Грішнова О. А. Молодь на ринку праці України: виклики та перспективи розвитку. — Економіка України, №2, 2023. — С. 45–53.
4. Міністерство економіки України. Стратегія розвитку молодіжного підприємництва до 2030 року. — Київ, 2022.